

MUNKÁSSZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 14. szám.
Salgótarján, 1946. évi március hó 30

Ára: 40.000 P.

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca 6 sz.

Törvény a köztársaság védelmére

Lapunk 2. oldalán ismertté tesszük a tájékoztatásügyi minisztérium közleményét, melyben a köztársaság védelmére a közelmúltban hozott törvény jelentőségére hívja fel a figyelmet. De szükségesnek tartjuk itt, lapunk vezető helyén is foglalkozni e törvénnyel, mely a magyar jövő törvényes létalapjait van hivatva biztossá tenni.

Jól tudjuk, a törvény nem minden. Sőt azt is tudjuk hogy minden törvény egy valaminőtörvénytelen állapotot fed, ezt igyekszik megszüntetni, de mindenképpen feltételezi a meglévő aktív törvényteleniséget, bomlasztó törekvések meglétét, melynek épen a törvény akarja élet venni. Nem minden a törvény azért sem, mert pusztá közmegegyezés eredménye, mely csak akkor válik hatályossá, ha betartják, ha a betartásra az összes szükséges anyagi és erkölcsi erők ténylegesen adva vannak. Bizonyos körülmények között tehát mi sem könnyebb, mint tultenni magunkat a törvényen, megszegni a törvényt és esetleg egészen más törvényekben való megegyezés utjait egyengetni.

Azonban sokféle törvényt hozott már az emberi társadalom. Eredményességét illetően talán csak kétféle: betartható és betarthatatlan, bizonytalan alapra és biztosra épített. És a betarthatatlan, a bizonytalan alapra épített valóban papirosizú maradt, a történet száguldó szekerére hamar eltaposta, a betartható a biztos alapra épült azonban ki birta évezredek viharát és az emberi társadalmak örökérvényű erkölcsi valósága maradhatott.

A magyar köztársaság védelmére hozott törvényben kétségtelenül felismerhetjük a maradandóságot, a betarthatóságot jegyeit. Titka egyszerű: ha volt valaha magyar törvény, mely valóságos közmegegyezésen alapult, akkor bizonyára ez a törvény

ebből született meg. Nem egy uriklikk igyekezett benne és általa biztosítani kétesértékű osztály-jogait, nem a hatalom polcain ülő egyesek készítettek belőle fogantatott a bizonytalan magasságokban való megmaradásra, hanem az ország földjét meglakó, művelő, dolgozó magyar nép, mely a magyar történet első valóban demokratikus választása révén jutott emberi jogaihoz, saját léte önálló irányításához. Tökéletes, teljes valódi közmegegyezés emelte tehát benne törvényerőre egy valóságos nép egészének emberi gondolatát, egy nép kereste és találta meg benne jelenje és jövője biztonságának eszközét. A valódi közmegegyezés pedig az az egyetlen biztos teljes alap amely, egy törvényt eleven, maradó, hatékony valósággá tehet.

Ha ezt és ennyit elmondhattunk erről a törvényről, tömören és röviden voltaképpen már mindent elmondunk róla. Elmondtuk, hogy vele és általa egy minden társadalmi réteget magában foglaló nép állított fel védőgátat önmaga számára minden ellenségével szemben, mely nép voltát szolgálta voltta akarná visszaalakítani. Elmondtuk, hogy vele és általa ugyanaz a nép biztosította az összes egyéni szabadság-jogok gyakorlását, melyek egyedül teszik az életet mindenki számára élhetővé, értékesé. És e negatívumok mellett elmondunk valami pozitívumot is.

Elmondtuk, hogy ez a törvény az mely legfelsőbb fokon egyedül képes biztosítani egy nép jelenét, szabad, termékeny mozgását, érvényesülését az élet minden lehetséges szintjén és feladatai között. És végül elmondtuk, hogy ugyancsak legfelsőbb fokon ez a törvény biztosíthatja kizárólagosan a nép jövőjét is, minden történeti feladat legvégső értelmét, pillanatnyilag ez adhatja

meg a reményt, hogy egy sok gyalázatban töltött ezer év után becsületben és egészségben tölthető sok más század kapuja nyílik meg előttünk, még ha egyébként nagy megpróbáltatások között lehet kiemelkednünk a megszokott régi állapotból egy most kitanulandó új állapotba.

A köztársaság védelméről szóló törvény sok nehézség kö-

zött, ellenállások visszautasítása mellett született meg. De megszületett, szelleme már itt él közöttünk és nincsen más kötelességünk, mint megérteni mélyen emberi hangját, saját jól felfogott érdekünkben engedelmeskedni neki, ha kell minden erőnkkel megvédelmezni és soha le nem térni arról az utról, melyet megnyitott előttünk. V. Gy.

A Nemzeti Bizottság ülése

Salgótarján megyei város Nemzeti Bizottsága 1. évi március 20-án ülést tartott, ahol tárgysorozatra került:

1. A B listával kapcsolatos lépések előkészítésére egy 5 tagú népi bizottság kijelölése.

2. A folyó év szeptember hónapjában megnyíló általános iskola céljára a szakminisztériumtól a volt Csenedőrskola épületének kiigénylése.

3. Salgótarjánban önálló kereskedelmi leányiskola felállításának engedélyezését kéri az illetékes minisztériumtól.

4. Salgótarjánban egy ipari középiskola felállítását kéri az Iparügyi Minisztériumtól.

5. A közalkalmazottak rendelet szerinti fizetésemelése sürgős kifizetésének eszközésére felterjesztés a Gazdasági Főtanácshoz.

6. Földhözjuttatottak ügyében a Földigénylő Bizottsághoz az ügy kivizsgálására átirat.

7. Szabó József asztalosmester, volt nyilasvezető és városparancsnok méltó megbüntetésére ügyben átirat a Népbírósághoz.

8. Utolsó tárgysorozat. Timár József más elfoglaltsága miatt az előző tisztségéről lemondott és helyette a bizottság B. I. n. r. Sándort választotta meg egyhangúlag.

Március hó 26-án a Salgótarjáni Szakmaközi Bizottság ülést tartott, melyben napirendre került a kollektív szerződésben megállapított bérek és időközben a béremeléssel kapcsolatban a százaléknál mutatkozó differenciák megvitatása és ez ügyben felterjesztés a Szaktanácshoz.

Elhatározta a Szakmaközi Bizottság, hogy közreműködik a földműves szakszervezet kiépítésének megszervezésében, s amennyiben a helyzet úgy kívánja Járás Szakmaközi Bizottsági ülést havonta egyszer össze fog hívni az aktuális dolgok megbeszélésére.

Több kisebb javaslat letárgyalása után az ülés este háromnegyed 10 órakor véget ért.

Salgótarján megyei város Nemzeti Bizottsága, a pártok, a rendőrség és iskolák kiküldöttével márc. 27-én értekezletet tartott az ország felszabadulási napjának a demokratikus városroshoz méltó megünneplésének megbeszélésére.

Elhatározták, hogy ezt az emlékeztető napot a következőképpen ünneplik meg:

Zenés ébresztő. A templomi istentisztelet után d. e. 10 órakor népünneplés a Fő-téren gazdag programmal. A Fő-téren cigányzenés szerenád és este zenés takarodó lesz.

Április 4-én az Apolló Mozgóképzőszínház 4 előadást tart félárú belépő díj mellett. A városban működő színtársulat is félárú belépődíj mellett tart előadást.

Az értekezleten kibangsulyozták mennyire fontos a felszabadító Vörös Hadsereg iránt lerójják a város háláját. Ezt annál is inkább tehetjük, mert városunkat megkímélték a pusztulástól és a legújabb időkig is készséggel segítettek.

Ugyanezen értekezleten megbeszélték, hogy milyen módon lehet végre a fasiszta és szovjetellenes szellemű sajtótermékeket összegyűjteni és megsemmisíteni.

A Nemzeti Bizottság egy külön könyvellenőrző bizottságot kreált. Ez a bizottság a városháza 11. sz. szobájában fog működni április 1-től 7-ig reggel 8 órától délután 6 óráig.

A város lakosai a birtokukban levő könyvekről nyújtanak be jegyzéket, a könyv szerzőjének és címének feltüntetésével. — A bizottság a jegyzéken megjelöli a beszolgáltatandó könyveket. Errel lényegesen megkönnyíti a lakosság munkáját a beszolgáltatást illetően. Fontos, hogy e tekintetben mindenki pontosan tegye meg a kötelességét, ne hogy mulasztás esetén kitégye magát a szigorú büntetésnek. Meg kell már szabadulnunk az ostobán ködösítő sajtótermékektől, amik a reakció melegágyai lehetnek.

Gondolatok...

A demokrácia az a fejlődési állapot, mely aszerint erős vagy gyenge, amilyen az állampolgároknak szellemi színvonala és lelki egyensúlya. Ha azt akarod, hogy hazánkban egészséges demokrácia épüljön ki, tanulj, művelj agyadat és egyensúlyozd ki lelkedet.

A felszabadult ország ma még a nehézségek öronyával küzd és sokan elcsüggednek a harcban. Vajon gyáva harcosokkal lehet-e csatát nyerni? Ha azt akarod, hogy ten-magad biztosítva légy a jövőben, most álljad a harcot a hídd el az eredmény a boldog jövő lesz számokra is, de ha félre állsz a csatásorból sorsodat el nem kerülheted.

Akarod-e, hogy szülőfölded újra csatát legyen? Akarod-e, hogy békák, vakok, özegek, árva, bontalanok, koldusok százezrei, testben és lélekben meggyötörtek milliói lakják a földet? Akarod, hogy terveid mit szépen felépítettél füstbe menjenek, hogy a nemzet vetésén a pusztulás arasson? Ha nem akarod, akkor dolgozz azon, hogy e hazában béke és nyugalom, e földön megértés és szeretet legyen. Ha ezt megteszed boldog béke virul feletted.

Aki a kommunistákat támadja, sújtson le rá az öklöd, mert a reakció hitvány táborához tartozik s azért küzd a kommunisták ellen, azért igyekszik a világ előtt a Kommunista Pártot befektetni, mert neki nem fontos a szociális jólét megteremtése, nem fontos az ország újjáépítése, de annál fontosabb a telhetetlen kapzsiság kielégítése, az osztályok közötti szociális viszony elmérgesítése, a szennyes önérdéknek a nemzet érdekelől helyezése, hogy így a régi rendszert állítsa vissza ahol voltak kizsákmányoltak és kizsákmányolók, joggal rendelkezők és jogfosztottak, éhezők és dúlakodók, gazdagok és rongyokban járók. A Kommunista Párt a visszasságok megszüntetéseért, az emberi jogok kiszélesítéséért, a boldogabb magyar jövőért harcol. Aki nek ez nem tetszik és támadni merészeli a pártot azt az országból ki kell söpörni, mert a magyar nép ellensége.

A Politikai Akadémia

Múlt heti előadásán dr. Mesterházy Miklósné beszélt Petőfi forradalmi ifjúságáról és az ifjúság forradalmáról, mely a költészet szindusz világában épen olyan markáns erővel mutatkozik meg, mint bárhol az emberi élet más piacán. Mai előadásunk témája a bányák államosítása, általában az államosítások problémája, melyet e kérdés egyik leghívatottabb képviselője Császár Pál bányaindusztriai főigazgató fog ismertetni. Ez az érdekes előadás remélhetőleg sok érdeklődőt fog vonzani és vitára, hozzászólásra indítani.

Orosz filmek jönnek

Az orosz ifjúság öröm ujjongása a „Szépség ünnepe” című film szombattól keddig gyönyörködteit fog bennünket az Apolló mozgóban. Nem csak a sportkedvelők, de mindenki, aki az ifjúság szépségében gyönyörködni szeret, élvezni fogja ezt a szép filmet.

A felszabadulás évfordulójára egy másik orosz filmet kértünk s így szerdán, csütörtökön és pénteken „Sztalingrád” címmel megnézhetjük azt a filmet, amely a kocka fordulót mutatja Tudjuk mindnyájan, hogy Sztalingrádból indult el a Vörös Hadsereg a sorozatos győzelemre és innen jutott el a végső diadalra.

A villanyerőműtelepek fejlődése a Szovjetunióban

A szovjet energetika immár hatalmas tapasztalatokkal gazdagodott, amelyek lehetővé teszik az új feladatok megoldását. Az ország nemrég emlékezett meg a híres orosz villamosítási terv megszületésének 25-ik évfordulójáról. E terv eredetileg úgy szült, hogy tíz-tizenöt év alatt 30 körzeti erőműtelepet kell építeni 1,750 000 kilowatt teljesítő képességgel. Ezt a feladatot jóval a kitűzött idő előtt megoldották. 1935-ben már 7 millió kilowatt volt az összes villanyerőműtelepek teljesítő képessége és ebből a körzeti erőműtelepek 4,5 millió kilowattot szolgáltattak.

A háború előtt

A nagy Honvédő Háború kitörésekor a Szovjetunió bő és vízi villanyerőműtelepeinek 11 millió kilowatt volt a teljesítő képességük, az évi energia-termelés pedig 50 milliárd kilowattóra. Éppen ezért a Szovjetunió a villanyerő kihasználása terén Európában a második, az egész világon a harmadik helyen volt.

Az illetékesek figyelmüket most a németek által elpusztított villanytelepek építésére összpontosítják.

A negyedik ötéves terv keretében a villanytelepek fejlesztésének igen fontos feladatokat tűztek ki az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság további villamosítása terén. Minden eszközzel hozzá kell látniok új vízi villanyerőműtelepek építéséhez.

A háború tapasztalatai

megecsesítették azt, hogy a nemzetgazdaság számára a villanytelepek működése rendkívüli hasznot jelent. A háború alatt a szovjet vízi villanytelepek 15 milliárd kilowattóra energiát

szolgáltattak, ami megfelel 15 millió tonna természetes lúdtanyag megtakarításának, illetőleg 6 milliárd tonna kilométer szállítási egységének.

Különös fontossága van annak, hogy a villanytelepek teljesítő képességét olyan vidékeken fokozzák, amelyek nem rendelkeznek elegendő helyi üzemanyaggal. Az üzemanyag szállítása nagy távolságokra rendkívül káros a nemzet gazdaságra nézve.

Új villanytelepek

A múlt évben 587 kisebb vízi villanytelepet, 903 kisebb, szénvel dolgozó villanytelepet építettek és adtak át rendeltetésének. Ennek segítségével 3113 új kolhoz és traktorállomást villamosítottak. Jelenleg 726 kisebb vízhajtású villanytelep építése van folyamatban.

A mezőgazdaság villamosításának sikerei különösen szembeötlőek az uralom kerületében. Egy év alatt itten 1007 kolhoz és 38 traktorállomást villamosítottak. 116 kisebb vízhajtású és 340 kisebb hőhajtású villanytelepet építettek, 1300 km magasfeszültségű villanyvezeték és 3300 km alacsonyfeszültségű vezeték adtak át rendeltetésének.

Szem előtt kell tartani a szél energiájának kihasználását is. Szakértők szerint évente 20 milliárd kilowattóra energia szerezhető a szél munkába hajtása útján.

Sztálin vezetése alatt a Szovjetunió az „oroszosági állami villamosítási tervet” sikerrel végrehajtotta és még a harmincas évek elején likvidálta ezzel az orosz ipar százados elmaradottságát. Ugyanígy sikeresen végrehajtja az ország villamosításának helyreállítási és fejlesztési programját is.

Tisztítsuk meg a közigazgatást a reakciótól

Riasszon fel bennünket a kérdés komolyságára az a tény, hogy a felszabadulás óta eltelt egy esztendő elég volt ahhoz, hogy a reakció a jelenlegi formájában mutakozzék be.

Kikből áll és hogyan izmosodott meg ennyire a reakció, amely mögött mint tudjuk jól, nincsenek tömegek. Az erő a demokrácia oldalán van — mégis egyre, nyitlabban egyre erősebben nyilvánul meg a reakció a mindennapi életben. A problémát főként pesti vonatkozásban ismerem, mert salgótarjáni viszonylatban még nincsenek tapasztalataim. Az én megítésem szerint egyébként is az ország szívében dől el a probléma. A példaadás már megtörtént — nem kell mást tenni, csak követni!

A mai helyzet okozója az, hogy az a párt, amelynek a felszabadulás utáni életfeltételeit is a Magyar Kommunista Párt teremtette meg, a Kisgazda Párt talán saját hibáján kívül (ez majd most elvállik) olyan réteget kapcsolt magához, amelynek egy színtén demokratikus párt sem nyitotta meg kapuit. Ez a réteg tudjuk jól, hogy nem a dolgozók, nem a saját erejükre támaszkodó fizikai, vagy szellemi proletariátusból toborzódott, hanem a talajt vesztett „talajgyökér”-telenített és „vérrögvalóság”-tól megfosztott gentry ivadékokból, tőkészekből, nagybirtokosokból és szövevényesekből.

Mi közalkalmazottak maradjunk vizsgálódásaink során az első, de a társadalomra nézve legveszedelmesebb rétegtől: a gentry lecsuszott ivadéka-

nál. Ez a réteg alkotta és alkotja — sajnos még ma is — a köztisztviselői kar korbadt gerincét. Nem a kislizelésért görnyedő „írógép”, a szellemi proletár tolja a reakció szekerét. Ezek egymelyike csak legfeljebb a szeker saroglyájába kapaszkodik, mert még nem látja, hogy azzal együtt rohan kifelé az új Magyarországból, a demokrácia elől.

Veszélyes a társadalom korbadt gerince: a mindenünnen kikopott, de családi összeköttetéseit szívósan tartó és ezért a közpályákon a multban — tehetségtelensége ellenére — könnyen helyezkedő birtok nélkül maradt gentry ivadék. Ez az a korbadt gerinc, amely nem lehet egy megújuló demokrácia állam tartóoszlopa, tehát el kell pusztulnia a közlélekből. Sorvadott gerinccel forradalmi fejlődésre gondolni: lázalom. De nehéz a miázmákat megölni, amelyek ezt a réteget még mindig ilyen beteges fantáziákban ringatják.

Mi tehát a helyzet kulcsa?

Az, amitők a 920-as években „szanálásnak” magyar szóval gyógyításnak neveztek. Még kell gyógyítani valóban a beteg társadalmat, de nem élveboncolással, hanem a beteg részek azonnali amputálásával, gyorsan, mert ez kevesebb vérvesztéssel jár az éptörzsre. A reakció eltávolítása nem lesz ránk nézve fájdalmas és nem mi fogunk belepusztulni.

A Kisgazda Párt színtén demokratikus elemel sem nézhetik tétlenül a fiatal magyar demokráciát fojlogató kóros tünet: a reakció erőllen, de

rothasztó kísérleteit. Ne adjanak tehát tápot neki, távoítsák el toraikból is és valósítsuk meg végre az igazi, őszinte koalíciót, amit a Magyar Kommunista Párt megalakulása óta sürget: a dolgozó nép, a nemzet egyetemes összefogását, a nép minden ellen-égének a tökéletes kizárásával.

A köztársaság védelmében!

Az elmúlt napokban a nemzetgyűlés egyhangúan elfogadta a köztársaság és a demokratikus államrend védelméről szóló törvényt. Ez a törvény abban különbözik minden eddigi hasonlótól, hogy nem az elnyomó osztályokat, hanem a népet, a nép államát a népi demokráciát védelmezi meg mindenféle támadásai szemben. Itt is, ott is néhányan mozgolódnak kezdtek, néhány elvetemedett figura, javithatatlanul ostoba fickó úgy érezte, hogy újból vjött az ő ideje és elő lehet keszteni a régi rend visszatéréséhez a talajt. Ez az új törvény világosan és határozottan megálljt kiált a reakció lovagjainak és figyelmezteti őket minden további esetleges megmozdulás súlyos, veszélyes következményeire. A demokrácia, az új magyar állam, fiatal köztársaságunk eddig falán olykor nagyon is élnéz, megbocsájtó volt. Az új törvény gondoskodik arról, hogy azokat, akik ezt a ragylelkűséget rosszhiszeműen vagy botorul gyengéségnek magyarázzák és vissza akarnak élni vele, kemény kézzel, megfelelő erellyel megrendszabályozzák. A törvény azonban nem csorbítja a szabadságjogokat, hanem ellenkezőleg védi és biztosítja őket a szabadság ellenségeivel szemben. A szabadság híveinek demokráciát kell biztosítanunk, de a demokrácia ellenségeinek nincs jussuk a szabadságra.

Sok évszázadon át a magyarság legjobbjai áldozták életüket és vérüket a szabadságért, az elnyomó, idegenből jött királyok ellen. A nagy magyar szabadságmozgalmak mindig a köztársaságért folyó hősi küzdelmekbe csaptak át. Most újból kivittuk köztársaságunkat és meg is akarjuk azt védeni. Elsősorban a városi és falusi dolgozók, a két kézi és szellemi munkások, a gyárak a földiek, az irodák robotosai sorakoznak fel a köztársaság, a demokrácia védelmére. Feladatuk megoldását megkönnyíti a köztársaság és a demokratikus államrend védelméről szóló törvény.

Mit jelent az új ötéves terv a szovjet kisember számára

A moszkvai rádió munkatárs előadásában foglalkozott azzal a várható eredménnyel, amely az új szétlenni ötéves terv alapján az átlag szovjet kisember életében várható. Még ebben az évben megszűnik egy csomó élelmiszerjegy, a következő évben pedig eltűnik az egész jegyrendszeren alapuló adagolás. Minden fogyasztási cikkből több lesz, több ruba és cipő. Sokan jobb lakásokba költözhetnek majd, mert az ötéves terv 3,400 000 új lakás építését tervezi. A felnőttek művelését, iskoláztatását még jobban kiépítik. A szabadidő eltöltését, a munka után való pihenést és üdülést, a szórakozást, új egészségügyi intézmények, üdülők, szanatóriumok tömege biztosítja majd. Az eddigi 21 000 mozival szemben 41 000 mozi szolgáltatja majd az olcsó szórakoztatást. Egyszóval, az új ötéves terv megvalósítása után a szovjet ember élete szebb és boldogabb lesz.

Több szakiskolát a vármegyében!

Nógrád vármegye középiskolákban a legszegényebbek egyike. Oka nem csak a feudalizmus érdeke, hanem főleg népének elmaradottsága, igénytelensége.

Másként is volt nagybirtok bőven és megint más a nép kulturális igénye, helyzete, állapota. Békésben ott terpeszkedtek az Almásyak, Beliczeyek, Haászok, hr. Karg, Károlyiak, Geiszt gr. Wenckheim, Wollinger, gr. Zselénszky és Zsilinszky birtokai, amelyek között soká csak igen szűk határral tengődtek a régebbi községek és újabb alig 200 éves települések. A községek szorgalmas, törekvő és takarékos lakossai azonban lassanként itt-ott beleharaptak a birtokok szélébe és fokozatosan fellállták megvettek, sokszor kétszeres áron is, néha áron alul is és néha, mint 1912-ben az Aradi Bank parcelálásában eladásra került gr. Károlyi Mihály és Imre birtokok maradványait amit Csizmadia Aprásék 1914-ben vissza is adtak volna a banknak, ha az kiengedte volna őket a vételből, 1918-ban a 300-400 holdas területeket az érdekeltek egy-egy borjuból, vagy még később egy-egy libából fizették ki.

Nógrádban is volt bőven nagybirtok, valamint ipartelep. A két vármegye állapota közötti különbség mégis igen feltűnő. Ott a jó földdel kapcsolatos mezőgazdasági fejlődés, itt a szénnel kapcsolatos ipari fejlődés szabja meg a nép életét, kulturális és egyéb igényeit. Míg Békésben 7 gimnázium működik, itt — Losoncot is beleértve — kettő. Mezőgazdasági középiskola Békésben 4, itt egy sincs, kereskedelmi középiskola itt is, ott is egy-egy ott ker. középisk. ott 1, itt most van kialakulóban, tanfolyam ott 1, itt nincs, polgári iskola ott 16, itt 7. Ezen kívül ott minden járási központban van állandó gardaképző iskola, itt nincs, ott minden faluban téli gazdasági iskola, itt ily tanfolyamokról sem lehet hallani. — Ott az iskola már a vonatból messzire feltűnő, a községek házai közül kiemelkedő palota, itt a meglévőkhöz is soknak nincsen méltó hajléka. Itt minden iskola az államtól vár támogatást, Békésben csak a szakiskolák többségben államiak, ami szintén amellett szól, hogy a nép a saját céljára emelte a kulturális épületeket és nem is várt állami támogatást. Nekik gyermekeik nevelése fontosabb és sürgetőbb volt, semhogy a lassú állami támogatást kíváriják, önértékük nem engedte, hogy iskoláik másoké legyenek, mert sajátot akartak, létesítettek és bőségesen ellátják saját iskoláikat.

Akármit is vizsgálunk annak okát: miért van e nagy különbség, hogy Szarvasnak több mint 400 éves gimnáziuma van és a többi nagyobb község is aietelt minél több iskolát emelni, — csak arra a magyarázatra jutok, hogy a tulnyomóan protestáns Békésben a reformáció hatására alakult ki másként a nép szellemi világa, jelleme, önértéke, igénye. A reformációval együtt került be a nemzeti nyelv használata, művelése és azok munkásainak képzésére az iskola.

A szarvasi gimnázium mellett annak tanítóképző intézete is egyike a legrégebbieknél az országban. Ma is fennáll, míg a losonci megszűnt.

Olyan vármegyében, ahol többségben van a katolikus nép, de jelentékeny tömbben vannak protestánsok is, ezek iskoláinak ellensúlyozására is legfeljebb ugyanannyi iskolát volt kénytelen emelni a vármegyei püspöki székhely, amennyi protestáns gimnázium már működött. Többet akkor sem létesített.

Békésben van 3 ev. gimnázium; Szarvas, Békéscsaba, Orosháza, mind fii, 2 református; Békés és Szeghalom, 1 kat. Gyula és 1 állami leánygimnázium Békéscsabán. Ott protestáns mellett van egy katolikus és állami gimnázium. A mezőgazdasági középiskolák közül a szeghalmi református, a többi mint békéscsabai, orosházi, szarvasi államiak, a békéscsabai ker. középiskola községi.

Nógrádban ezzel szemben sem a felekezetek, sem a községek, városok nem versengtek iskolákért, mert nem hiszem, hogy ne kaptak volna, ha kérték. Ott örökös harc volt és van újabb iskolák létesítésért. Az orosházi gimnázium pl. hosszú harc után alig néhány éve létesült. Pedig ott egy újrásnyira a csabai, gyulai, szarvasi vásárhelyi, mákói stb. gimnázium.

Lehet, hogy az ipari központokban sohasem érzelt együtt a nép és annak vezetői, ami bizonyára megnehezíti maradandó alkotások létesítését, de fel kell tételezni azt is, hogy Nógrád mezőgazdasági vidékei éppugy, mint ipari vidékei általában elmaradottabbak voltak és csak a legújabb időben igyekeznek megnagyobbodott kultúráigényeiket a lehetőségekhez mérten kielégíteni, ha volna mód rá.

Hová küldjék gyermekeiket, ha szeretnék is iskoláztatni?

A helybeli gimnázium csak ezidőn teljes évfolyamu. Előzőleg más városba kellett küldeni a tanulni vágyókat. Ahhoz pedig bővebb kereset és áldozatkészség szükséges. A kereskedelmi középiskola 5 éves. Most alakulna és tudna fejlődni, ha nem kálitkát építettek volna iskola helyett és főleg, ha a szűkmarkúság helyett annak fejlődésére is gondoltak volna. Így végeredményben egyiknek sincsen megfelelő épülete. Szűk a polgári iskola. A fejlődés szükségessé teszi, hogy az általános iskola felső osztályai számára két önálló és az összes tanulót magában foglalni képes hatalmas iskolaépület létesüljön. Ez részben a meglévő polgári iskolában megvan, részben foltozással, a csendőriszkola felhasználásával alakítható, de a végén mégis csak helyiséghiánnyal kell számolni.

Egyenesen szegénye a megyének, de különösen Salgótarjánnak, hogy nincs ipari középiskolája. Ha Békésnek négy mezőgazdasági iskolája van, a vármegyében legalább ugyanannyi ipari szakiskolának kellene lennie és azok közül kettőnek itt lenne a helye.

Legsürgősebb egy vas és fém-ipari középiskolának létesítése Salgótarjánban. Erre a legelső alkalmat nem szabad elszalasztani és érte minden áldozatot meg kell hozni. A művelt mesterek tömegét adná a helybeli üzemeknek és az országnak. Az országnak a jövőben főleg szakképzett, a teremtmunkát szolgáló emberekre lesz szüksége, mint bárhol a világon és ipari képzéssel kényeret kapnak bárhol, míg diplomával ma is és máskor is koldolni lehetnek.

A kicsi ország nem fogja elbírnai az eddigi gimnáziumok számát sem, de keresni fogja a szakembereket. Nagy számú kiképzőre lesz szükség a Balkánon is és e tekintetben elsősorban a magyar szakmunkás jöhet számításba.

Elkélné a vármegyében egy fonó-és szövőipari középiskola, továbbá egy faipari, esetleg egy bányászati-és kohászati középiskola is, amit szintén Salgótarjánban kellene és lehetne elhelyezni.

A jövő fejlődés a gyakorlatlanság

felé balad és ezt kell szem előtt tartani az iskolapolitika terén is. Ha a multban, a város fiatal volta és állandó azaz törzslakosság nélküli volta oka annak, hogy fiainak és leányainak kulturális nevelésével keveset, vagy semmit sem foglalkozott, annál többet kell gondolnunk most a hiány pótlására és mindazon intézmények létesítésére, amik a jövőben elkerülhetetlenül

nül szükségesek és nélkülözhetetlenek. A mulasztások nem járnak kevesebb felelősséggel, mint a háborús mulasztások és bűnök.

Kis ország vagyunk, éppen ezért minőségileg legyünk megasan álló és ezen keresztül megbecsült ország!

Tátray Pál.

Magyar Tűzoltók Szabad Szakszervezete Salgótarjáni Csoportjának tisztújító közgyűlése

A Magyar Tűzoltók Szabad Szakszervezete Salgótarjáni Csoportja március 18-án a városbáza tanácstermében tartotta meg tisztújító közgyűlését.

A közgyűlés meghallgatta az országos tűzoltó kongresszusról szóló előzői beszámolót, A budapesti kongresszus, melyen szakszervezetünk helyi csoportja 8 tagtársunkkal volt képviselve, a közeljövőben megjelenő tűzoltóság és tüzrendészet újjászervezéséről szóló rendelettervezetet tárgyalta. Bajtársai körökben örömmel állapítjuk meg, hogy a magyar tűzoltóság ügyeivel a kormányzat is foglalkozik.

Felhasználások hangzottak el, hogy a szakszervezet lépjen érintkezésbe az ipartelepekkel és kérje a vállalatok vezetését, támogassák a saját vállalati tűzoltóságukat. — Adják meg a lehetőséget, hogy ez a jelkes gárda, aki önként, minden kényszer nélkül, tisztán hazája iránti szeretetből szövetkezik arra, hogy a pusztulástól óvja meg azt, ami a háború és fasisztadulástól megmaradt és azt, amit a semmiből emberfőölti-erővel sikerült előteremtteni. Ki kell használni ezt a vállalkozási készséget.

Az ipartelepek tűzoltófelszerelése általában sértetlenül megmaradt. Ez a demokratikusan gondolkozó bajtársaknak köszönhető, kik öntevékenyen igyekeztek felszereléseiket átmenteni. Egyéni felszerelések, mint ruha, lábbeli, melyek már a multban is hiányosan, illetve részben voltak meg, jelenleg pedig teljesen lerongyolódtak és hasznavehetelenné váltak. Nem kívánható, hogy az aki napi munkáján felül még pluszmunkaként, tisztán lelkesedésből vállalja, hogy tűzoltó tevékenységet is folytasson, a saját rubáját és cipőjét áztassa szét a gyakorlatozon, vagy a mentés munkája közben. Nincs ma olyan bérért dolgozó, aki keresetéből akár egy bakancsot is tudna magának vásárolni. Viszont nem hisszük, hogy bármelyik salgótarjáni iparvállalat még a mai helyzetben is komolyan megérezné egy néhány pár bakancs és ruha beszerzését.

A közgyűlés kérte, hogy a szakszervezet kövessen el mindent, hogy megnyerjék a vállalatokat a tűzoltók ruha és cipő szükségletének mielőbbi beszerzésére.

A felzárkózásra a közgyűlés egy ötlagu bizottságot alakított, amelynek feladata, hogy megkeresse a vállalatok igazgatóit és üzemi bizottságait és megnyerje őket a tűzoltóság ügyeinek felkarolására és megszerezze a szükséges anyagi támogatást.

A közgyűlés után megválasztotta a szakszervezet vezetését és ezzel véget ért.

A kijelölt bizottság máskor felkereste Salgótarján ipartelepének igazgatóit és üzemi bizottságait. Eljárt a polgármesternél, valamint a pártok vezetőinél. Örömmel állapítja meg, hogy kérésük mindenütt megértésre talált és ígéretet kapott a tűzoltóság ügyeinek felkarolására. Sőt örömmel vesszük tudomásul arról, hogy az ipartelepek megígérték minden anyagi tá-

mogatást és azt tőlük felbőven teljesíteni is fogják. Arra kéri a szakszervezeteket, hogy kíséreljék meg a ruha és a bakancs beszerzését és ha termelvényeikre a kellő felszabadítást is meg lehet szerezni, nem zárkoznak el a kért ruházat és lábbelicek csere után való beszerzésétől sem.

Pusztul az erdő

Valamikor nemcsak a tűzelőfa kedvéért létesült, — különösen nem a város körül közeli erdő, — hanem elsősorban a város védelmére. Nem hadászati védelmére, hanem azal egyenrangú és szintén hadászati célból, a város szél- és vízpusztítása ellent védelmére.

Szakszerűen ültették, védtek az arra hivatott erdővédők, erdőőrök és hatóságok. Ha irtották, különböző feladatainak szem előtt tartásával, felügyelet mellett irtották a kijelölt részeket, parcellákat és nyomban gondoskodtak tervszerű pótlásáról is.

Ma az erdő gazdátlanok látzó közrablás színhelye, amire elsősorban a város, de távolabbi következményeiben az egész ország ráfog fizetni, az oktalan pusztítást megsínyli.

Meredek lejtőkön, veszedelmes vízmosásokban települt erdő elsősorban a vízkár ellen védi a falajt és magát a várost. Megakadályozta, hogy a nagy nyári záporok idején a rendkívüli víztömeg egyszerűen zuhanjon a városra és tömegével hozza az udvarokon és utcákon keresztül a rohanó árt. Tömbtelen kavicsával, piszkos agyagmaradványával, mert a ják közt a nagyerejű és sebességű vízcsapok ágról ágra, levelről-levelre hullva sebességükből és üd, pusztító erejükből sokat veszítettek, míg a földre jutottak. Ugyanaz a zápor ma a letarolt vízmosás helyén elsősorban a pusztta termőföldet, utána a kavicsokat majd a nagyobb sziklákat fogja kimozdítani helyükből és fokozatosan csúnyább és nagyobb lesz a rombolómunka hatása, mindkevesebb a megmaradt termőföld. A város maga pedig mindtöbbet fog szenvedni a rohanó ár pusztításától. Örökös lesz az utcákon a kisebb esőktől is felgyülemlt iszap, kavics és annak eltakarítása állandó költiséget fog jelenteni.

Mi lesz ha magunk maradunk a magunk ellenségei? Mi lesz, ha tovább folyik ez a felelőtlen pusztítás amit most a szülők gondatlansága és nemtörődőmsége azzal is fokoz, hogy ma a gyufa nagy hiánya és drága volta idején, csaknem minden csavargó gyermek zsebében legalább egy doboz gyufa van, amivel egész erdők felgyújtásában gyönyörködik? Nincsen már semmi jóérzés a szülőknél, hogy gyermekeiket jobb és nemesebb életre neveljék, hanem kizárólag a pusztításra? Hiszen minden rendkívüli és

aktalan pusztításnak bősége is van, amit elsősorban azok fogják megérezni, akik ma még önállótlan, felelőtlen kicsinyek és joggal fogják szüleik szemére hányni a velük való némtörődést. De a késő-bánat már nem segít a bajon. Azokat meg kell előzni.

Mikor jön már el az idő, amikor a hivatalos hatóság ismét teljes tekintéllyel és más hivatalos tényezőktől támogatva ismét érvényt szerez a törvénynek, a fogják és képes lesz megakadályozni minden oktalan és káros rendellenességet. Csak néhány tettet kell elcsúszni és a helyszínén megleckéztetni. Ehelyett naponta másutt, de állandóan lánghat és pusztul az az erdő, amely elsősorban hivatott a várost és annak minden lakóját elleni kártételektől és csapástól megóvni.

A szülőknél kívül az erdőhatóság, rendőrség, város és az iskolák kíséreljék meg jobb útra téríteni a már-már pirománids gyermekseréget melótt magát a várost ért hasonló sors!

Drákói rendszabályokat kérünk!
Tátray Pál

A nürnbergi per Göring az „ártatlanság” szerepében

Rudenko szovjet ügyész a 22-i tárgyaláson bemutatott egy Göring által kiadott utasítást, mely szerint

Oroszországból mindent el kell szállítani, ami elszállítható.

Göring azt felelte erre, hogy ez csak azokra az árukra vonatkozott, amit a német katonák pénzért vettek.

Göring tiltakozott az ellen is, hogy a külföldi munkásokat „elhurcolt rabszolgák” néven nevezték. Szerinte a külföldiek önként mentek Németországba. Még a bizonyítékok súlya alatt is tagadott.

Minden németért 100 orosz

Rudenko szovjet ügyész bemutatott egy „igen titkos” jelzésű okmányt, melyből kiderült, hogy előre büntelenséget biztosítottak azoknak a német katonáknak, akik a meghódított országokban gyilkosságot követnek el. Ezt a rendelkezést egy hónappal a Szovjetunió megtámadása előtt adták ki. Az ügyész megkérdezte Göringet, miért adtak ki olyan rendelkezést, hogy minden németek elleni merénylet után 50—100 orosz kell kivégezni.

— Kezdetben — válaszolta Göring öt-tíz volt az arányszám, később azonban ezt Hitler felemelte.

Göring tagadta, hogy tudott volna az orosz foglyokkal történt kegyetlenkedésekről.

A munkások városában

olm alatt a „Szabadság”-ban Zoltán rövid riportot közölt. Érdekes és igazsága miatt hadd álljon itt néhány részlet belőle.

Salgótarján, mint bányaváros ismerik ország-szerte, holott mindössze 600 bányász él a városban, de a lakosság kétharmada különben tényleg munkás, a gyárak dolgozója. A bányászok javarésze a város környékén lakik mint ahogy a bányák javarésze is a környéken van.

Az államosítás előtt álló Salgótarján Rimamurányi gyártelepnek, a

környék legnagyobb üzemének munkatereit járom két fiatal munkás kíséretében. Nem „felfedezni” akarom a munkát s a munkások szinte értetlen-küzdelmét az anyaggal. A munka és a munkás romantikus beállítása azoknak volt a kenyere — a Petőfi szavaival: zsiros kenyere, — akik a dolgozók nyomorát akarták megszépíteni és eltakarni ezzel a romantikával. De az óriási kovácsműhelybe lépve, nehéz tárgyilagosságnak maradni. Ugy vélnéd, e sovány, rossz ruhájú emberek, mint valami varázslók játszanak a tűzzel a pokoli hőségben. A vas és acél folyékony lánggá válik ujjai között, hogy aztán lángból fejszévá, kapává, hegesztőpálcává, mindenféle szerszámmá változzon. Ezt látva, milyen együgyű pepecselésnek tűnik minden egyéb munka. Csak a nagy művész alkotása hasonlítható e teremő munkához.

A város szélén levő gyártelepről elindulunk a város másik szélén levő bányásztelep felé, a Forgách telep felé. A falakon mindenfelé a kommunista párt jelvénye, feliratai. Másodpercenként haljuk a köszöntést: Szabadság! Kiserőnk elmondja, hogy a polgári lakosság egyáltalán nem érzi félelmesnek a kommunista többséget. Nem is érezheti annak. Olyan nyugalom, közbiztonság, békés állapot talán sehol sincs az országban, mint Salgótarjánban. A kommunista többség intézményei, a a gyermekotthonok, ahol a hadifogás-ban lévők gyermekeit gondozzák, a munkás-gimnázium s a munkásiskola, amelynek egy katolikus lelkész is hallgatója, igazán nem hathat elriasztóan az ilyenhez nem szokott polgári rétegekre. Reakciós, nyilas próbálkozásnak nyoma sincs. Nemcsak a városban, hanem az egész iparvidéken. Viszont jellemző, hogy a negyven kilométerre lévő Szécsényben, ahová már nem ért el a választás munkásgyőzelmének kisugárzása, éppen az nap leplezték le egy nyilas összeesküvést.

A Forgách telepre Major Tamással érkeztem, a Nemzeti Színház igazgatójával. Mikor Major Tamás megtudta, hogy az előadásokra a bányászoknak csupán kis része jöhet el, mert a március 15-iki ünnep miatt vasárnap is a szentsatában harcolnak a tárnákban, elment, közléjük, hogy Petőfi és Ady versek szavalásával művészek háláját és együttérzését fejezte ki.

Az elemi iskolában gyűltek össze a munka után frissiben megmoskodott és átöltözött bányászok, asszonyaik és gyermekeik. Nem szokványos előadás volt ez. Sokkal több annál. Szóval nem, csak filmfelvételekkel lehetne érzékelteni ennek a találkozásnak hangulatát, amint Major Tamás az ő igazi közönsége, nem is közönsége, hanem közönsége előtt elszavalja Petőfi „Vas-uton” című versét és Ady Esze Tamás-át. A szavaló Major Tamásra tapadó szemeket figyelem, e sokat próbált emberek kemény, komoly tekintetét. De ez a komolyság nyájas is egyben oly nyájas, amilyen csak családtagok egymásra tapadó tekintete lehet. Az első padokban ostorával könyöklő fiúcska s a kislány után bekullogó és a pad mellett leülő kutya csak annak lenne stílustalan, aki képtelen megérezni ennek a találkozásnak bensőségét.

Mint ahogy a bányászlakásokban is, úgy tárulkoznak elő panaszaik az emberek, ahogy csak közeli hozzátartozóknak mondják el gondjukat, bajukat. A gyermekek között igen sok van, aki ruba helyett csak széthulló rongyokban jár.

Ezek a panaszok kísérnek visszafelé végig az uton. Mintha a vonatkerekek ezt zakatolnák Salgótarján és Budapest között: szappant, cukrot, cénrát a bányászoknak!

T. Szerkesztőség!

A Munkás Szó legutóbbi számában megjelent „Kisért a mult” című és a helybeli postahivatal egy két alkalmazottját megemlítő, de az egész postahivatalt érintő cikkel kapcsolatban kérem szíveskedjék megengedni, hogy egy pár szóval kiegészítsem a cikkiró adatait.

A salgótarjáni postahivatal vezetését alig pár hete vettem át — felső utasításra — azoknak a kezéből, akik a tarjáni postahivatal létszámába tartozó alkalmazottakat olyan szellemben nevelték, amilyen a cikkben foglalt jogos kifogásokat eredményezik. A demokratikus nevelés hiánya — szerény véleményem szerint — a legsúlyosabb hiba, ami a régi vezető emberek lelkét terbeli. Arról még az az egy két reakciós szellemben nevelt és a régi világból ittlejtett egyén sem tehet, hogy nem tud beleilleszkedni az új keretekbe. A hibásak azonban azok, akik így nevelték és ittlejtették őket. Megnyugtatom azonban az igen tisztelt cikkirót, hogy én nem fogom őket ittlejteni. Idejövetelem óta figyelemmel kísérem minden beosztott munkatérő munkáját, viselkedését, a postát igénybevevő felekkel való érintkezését, vizsgáлом politikai magatartását és ebből szűröm le a következtetést; lehet-e az illetőket továbbvinni a demokrácia útján, vagy olyan teherrel, akiken túl kell adni mielőbb. Tudjuk jól, hogy ez az alkalom most it van, ezzel élni is fogok. A felelősség azonban nagy és eljárásunkat nem irányíthatják hangulatok, csak tények. Ezeket a tényeket a magam megfigyelésén kívül mindnyájunk közönsége, helyi viszonylatban a salgótarjáni lakosság, amely a posta szolgáltatásait igénybeveszi, egészségtelki saját tapasztalataival. Ezt én köszönettel veszem, mert segít nekem abban, hogy a postai alkalmazottak és a közönség viszonyát minél tökéletesebbé tegyem. Ez minden törekvésem, mint új főnököknek. Ezt az eredményt azonban csak akkor érhetjük el, ha nyomban amikor kifogásolható eredmény, vagy hang, modor, bánásmód megállapítható, velem azonnal közlik. A bírálathat legyen tárgyilagosa, a panasz legyen alapos és a megfelelő intézkedés nem marad el. Ennek a célnak az elérése érdekében kérem, hogy a cikkben szereplők nevét, vagy legatább személyleírását velem közölni szíveskedjék, hogy én is megtudhassam kiket kell oktatni, figyelmeztetni, vagy az üzemtől eltanácsolni, azokon a személyeken kívül, akiket én már számon tartok.

A demokratikus fejlődés szempontjából értékes és igen felelősségteljes munkát végző postáság érdekében kérem a Munkás Szó hasábjain megnyilvánuló közvéleményt, hogy szolgáltatassa ki nekünk névszerint azt, vagy azokat, akik eljárásukkal a posta, vagy a postáság jóhírnevét rongják, de az intézménynek és demokratikus szellemben dolgozó alkalmazottainak megbecsülésére törekvő elemeket, akiknek vezetését és nevelését vállaltam, ne idegenítsük el azzal, hogy megint csak a kis embereket üssük.

Még csak a postás üzemi párt-szervezetünk által a napokban elindított Fali Ujságunk egy-két cikkére hívom fel a t. Szerkesztőség figyelmét, amelyeknek tartalma minden sorában a közönségünkkel való legközelebbi összhangot és a hivatal belső demokratikus átalakítását kívánja szolgálni. Két cikket Fali Ujságunk első számából mellékelek, a többi is hasonló szellemű lesz és remélem jó munkát fogunk végezni.

Munkánkhoz a Szerkesztőség támogatását — még kritika formájában is — kérve, maradok csak azért is a Munkás Szó olvasója:
Vukovári Gábor.

SPORT

Az SBTC élet-halál harca

Az őszi forduló befejezése után reménytelennek látszott az SBTC helyzete és úgy nézett ki, hogy menthetlenül kiesik az első osztályból. — Azóta a tavaszi fordulóban hat mérkőzést játszott és azon hét pontot szerzett, csak egyet kevesebbet, mint amennyit az őszi fordulóban 13 mérkőzésen. Egyedül a mai formájában középeurópai viszonylatban is verhetetlen Újpest-től kapott ki, annak saját otthonában és a hét pont közül kettőt idegenből hozott el, ami a kiegyenlített erőviszonyok mellett igen nagy teljesítmény.

Hét mérkőzése van még az SBTC nek és ezen a hét mérkőzésen dől el, hogy elsőosztályú csapat lesz e jövőre az SBTC vagy nem. A hét mérkőzés közül négyet idebaza játszik és ezt a négy mérkőzést meg kell nyerni, mert csak ezek megnyerésével tudja bennmaradását biztosítani.

A régi SBTC nek sok ilyen nehéz mérkőzés sorozata volt már, amikor lehetetlennek látszó feladatot o dönt meg határtalan telkesedésével és a közönség biztatásával. Bizunk abban, hogy sem a lelkesedésben, sem a közönség biztatásában nem lesz hiány és ha ehhez még a futballszerencse is hozzájárul, úgy kitudja harcolni az SBTC az elsőosztályban való bennmaradását.

A mátravidéki alosztály

28 csapata részvételével az elmúlt vasárnap megindultak a „Mátravidéki Alosztály” bajnoki mérkőzései is. — A küzdelem nagy tétért megy az első osztály bajnoka kettős döntő mérkőzést játszik a miskolci kerület bajnokával és a győztes mint „Északmagyarország bajnokcsapata” a többi kerületek bajnokaival játszik a Vidék bajnokságáért és ezzel együtt az Országos Bajnokság első osztályába való bejutásáért.

Az első osztályban a SSE pontvesztés nélkül fejezte be az őszi fordulót de tavaszi első mérkőzésén meglepetésre vereséget szenvedett Salgótarján. Így most már csak egy pont választja el a jóképes-égű Kisterenyei SE-től.

Ilyen izgalmas fej-fej melletti küzdelem fogja eldönteni kettőjük között a bajnokság kérdését.

l. i.

Meghívó

A Salgótarjáni Bányatelepi Tor-na Club (SBTC) 1946. március 31-én délelőtt 10 órakor tartja rendes évi tisztújító közgyűlését az egyesület székházában, Füleki utca 16 sz. alatt.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv felolvasása.
3. Intézők jelentése.
4. Titkári beszámoló.
5. Pénztári jelentés.
6. Gazdasági biz. ellenőrk. jel.
7. Új tisztikar megválasztása.
8. Indítványok.
9. Elnöki zárszó.

Indítványok 4 nappal előbb írásban adandók be.

Minden sportbarátot és vendéget szeretettel vár az SBTC vezetősége

Sloss!

Szorít az adópengő.

A szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. VASS GYULA.

Nyomatott Végb Kálmán könyvnyomdájában
Salgótarján Fő-utca 66.